

Nina Pelto-Korpi ja Reeta Vihantola

**VANHEMMAN ÄÄNI JA OSALLISUUS VARHAISKASVATUK-
SESSA**

**Opinnäytetyö
CENTRIA-AMMATTIKORKEAKOULU
Sosiaalialan koulutusohjelma
Syksy 2018**

TIIVISTELMÄ OPINNÄYTETYÖSTÄ

Centria-ammattikorkeakoulu	Aika Syksy 2018	Tekijä/tekijät Nina Peltö-Korpi ja Reeta Vihantola
Koulutusohjelma Sosiaali-ala		
Työn nimi VANHEMMAN ÄÄNI JA OSALLISUUS VARHAISKASVATUKSESSA		
Työn ohjaaja Leena Raudaskoski	Sivumäärä 30+6	
Työelämäohjaaja Marja Ranta-Nilkku		

TIIVISTELMÄ OPINNÄYTETYÖSTÄ

Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää Ylivieskan kaupungin valmiiksi tekemistä kyselylomakkeista saatujen vastausten perusteella vanhempien ajatuksia ja mielipiteitä varhaiskasvatuksesta Ylivieskan alueella. Tutkimuksen yhtenä tavoitteena oli koota vanhempien vastaukset yhtenäiseksi koosteeksi, jota hyödynnettiin Ylivieskan uudessa varhaiskasvatussuunnitelmassa. Saimme Ylivieskan kaupungilta yhteensä 188 kyselylomaketta, joihin ylivieskalaiset varhaiskasvatuskäisten lasten vanhemmat olivat saaneet vastata. Kyselylomakkeessa oli kolme avointa kysymystä, joita käytimme myös omina tutkimuskysymyksinäme: 1. Millainen on vanhempien mielestä lapsen hyvä hoitopäivä?

2. Mitä vanhemmat pitävät tärkeänä lapsensa kasvatuksessa?

3. Mitä hyvää Ylivieskassa on lasten ja perheiden näkökulmasta?

Ylivieskan kaupungin varhaiskasvatusjohtaja etsi yhteistyöhön opiskelijoita kokoamaan kyselylomakkeiden vastaukset, joita käytettäisiin kaupungin uuden varhaiskasvatussuunnitelman tekemisessä. Tarjouduimme mukaan ja haimme valmiit kyselomakkeet päivähoitotoimistosta alkuvuodesta 2017. Kaupungin tarvitseman koosteen kaikista vastauksista saimme tehtyä ja palautettua jo saman kevään aikana. Opinnäytetyötä jatkoimme kunnolla vasta vuoden 2018 alusta. Saimme opintojen aikana kerättyä suuremman teoreettisen osaamisen määrällisen tutkimuksemme taustalle. Tutkimuksen teoriaosuus koostuu varhaiskasvatuslaista ja varhaiskasvatussuunnitelman perusteista, sekä kirjallisuudesta, joka käsittelee kodin ja varhaiskasvatuksen henkilöstön välistä yhteistyötä. Opinnäytetyön tutkimustuloksista voidaan huomata, että vanhempien vastaukset kysymyksiin sisältävät paljon yhteyksiä varhaiskasvatustilanteeseen. Molemmat pitävät tärkeinä samoihin arvoihin pohjautuvia käytäntöjä ja sitä, mikä on tärkeää lapsen kasvatuksessa.

Asiasanat

Osallisuus, varhaiskasvatus, vanhemman mielipide

ABSTRACT

Centria University of Applied Sciences	Date Spring 2018	Author Nina Pelto-Korpi and Reeta Vi- hantola
Degree programme Industrial Management		
Name of thesis THE PARENTS' VOICE AND IMPLICATION IN EARLY CHILDHOOD EDUCATION		
Instructor Leena Raudaskoski	Pages 30+6	
Supervisor Marja Ranta-Nilkku		
<p>The purpose of the thesis was to sort out the parents' thoughts and opinions of the daycare in Ylivieska area by using the set questionnaire forms from the Ylivieska city. One of the researches goals was to compile together all the parents' answers which were then used in the Ylivieska's new early childhood education plan. We received 188 filled forms in which parents of daycare-aged children were able to answer. The form had three open questions that we used as our research questions as well:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. What is a good children's daycare day like? 2. What do parents find important in their child's education? 3. What are the good things about the city of Ylivieska from the children and families point of view? <p>The director of the early childhood education in Ylivieska was looking for students to compile the answers of the question forms which were used to make Ylivieska's new early childhood education plan. We offered to help and got the filled forms from the daycare office in the early 2017. The summary of all of the answers that the city needed was already done in the spring 2017. We did not continue the thesis until 2018. We gathered more theoretical knowledge to backup our research during our studies. The theoretical part of the research consists of early childhood education law and the basics of early childhood education as well as of the literature concerning the co-operation between home and early childhood education staff. From the results of the thesis it can be noticed that the parents' answers include many similarities with the early childhood education law. Both value the same value-based practices and what is important in child's education.</p>		

<p>Key words Implication, early childhood education, parents' opinions</p>

TIIVISTELMÄ
ABSTRACT
SISÄLLYS

1 JOHDANTO	1
2 VARHAISKASVATUS	3
2.1 Lainmukainen varhaiskasvatuksen tavoite	3
2.2 Varhaiskasvatussuunnitelmat	3
2.3 Päivähoito-oikeus	4
3 OSALLISUUS	5
3.1 Osallisuuden periaatteet.....	6
3.2 Osallisuuden polku	7
4 TUTKIMUSPROSESSI	9
4.1 Aiheen valinta ja tutkimuskysymykset	10
4.2 Tutkimusmenetelmä	11
4.3 Aineiston keruu ja tutkimuksen kulku	11
4.4 Tutkimuksen eettisyys ja luotettavuus	12
4.5 Aiemmat tutkimukset	13
5 TUTKIMUSTULOKSET JA JOHTOPÄÄTÖKSET	15
5.1 Lapsen hyvä hoitopäivä	15
5.2 Lapsen kasvatus	18
5.3 Paikallisuus	21
5.4 Yhteenveto	23
6 POHDINTA	26
LÄHTEET	29
LIITTEET	
KUVIOT	
KUVIO 1. Opinnäytetyö prosessi	9
TAULUKOT	
TAULUKKO 1. Lapsen hyvä hoitopäivä	15
TAULUKKO 2. Lapsen kasvatus	19

1 JOHDANTO

Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää valmiiden Ylivieskan kaupungilta saatujen kyselylomakkeiden avulla vanhempien ajatuksia ja mielipiteitä varhaiskasvatuksesta Ylivieskan alueella. Kaupungin tekemä kyselylomake koostui kolmesta avoimesta kysymyksestä: millainen on vanhempien mielestä lapsen hyvä hoitopäivä, mitä vanhemmat pitävät tärkeänä lapsensa kasvatuksessa ja mitä hyvää Ylivieskassa on lasten ja perheiden näkökulmasta. Kyselylomakkeita oli jaettu monipuolisesti Ylivieskan eri päiväkodeille, joten lomakkeet saavuttivat mahdollisimman suuren osan varhaiskasvatusikäisten lasten vanhemmista. Ylivieskan kaupunki halusi vanhempien vastauksista yhtenäisen koosteen, jota he voisivat hyödyntää kaupungin uudessa varhaiskasvatussuunnitelmassa. He ottivatkin yhteyttä Centriaan ja tiedustelivat, haluaisiko joku ryhmästämme tehdä yhteistyötä heidän kanssaan. Tartuimme tarjoukseen ja aloitimme yhteistyön alkuvuodesta 2017.

Edellä mainitun koosteen teimme Ylivieskan kaupungille valmiiksi 2017 vuoden keväällä, minkä jälkeen aloimme keräämään teoriataustaa ja laajentamaan kyselylomakkeista saatua tietoa opinnäytetyöksi. Opinnäytetyön tekeminen pääsi kunnolla alkuun kuitenkin vasta vuoden 2018 puolella, minkä koimme loppujen lopuksi hyvänä asiana laajemman osaamisen ja teoriataustan takia.

Tässä opinnäytetyössä esittelemme tutkimustulokset tutkimuskysymyksiimme:

1. Millainen on vanhempien mielestä lapsen hyvä hoitopäivä?
2. Mitä vanhemmat pitävät tärkeänä lapsensa kasvatuksessa?
3. Mitä hyvää Ylivieskassa on lasten ja perheiden näkökulmasta?

Pohdimme kyselylomakkeiden vastauksissa esille nousseita asioita tarkemmin ja vertailemme niitä muun muassa varhaiskasvatuslakiin etsien yhtäläisyyksiä vanhempien vastauksista ja

laista. Tarkoituksena oli käydä läpi kysymyksiin saatuja vastauksia ja pohtia useimmin mainittuja asioita syvemmin ja ottaa selvää miten vanhempien kasvatuskäytännöt kohtaavat lain antamien kasvatustavoitteiden kanssa. Työssä pohdittiin myös paikallisuuden vaikutusta kyselylomakkeiden vastauksiin.

2 VARHAISKASVATUS

Uusi varhaiskasvatustalaki julkaistiin syksyllä 2016. Varhaiskasvatustalassa säädetään lapsen oikeudesta varhaiskasvatukseen. Lain mukaan varhaiskasvatusta voidaan järjestää päiväkodissa, perhepäiväkodissa ja yksityiskodissa. Vanhempien ja lasten osallisuus painottuu uudessa varhaiskasvatustalassa vahvasti.

2.1 Lain mukainen varhaiskasvatuksen tavoite

Varhaiskasvatustalassa on säädetty varhaiskasvatuksen tavoitteet. Varhaiskasvatuksen tavoitteena on tukea ja edistää lapsen kasvua, kehitystä, oppimista sekä terveyttä ja hyvinvointia. Tavoitteena on myös toteuttaa pedagogista toimintaa kaikilla oppimisen osa-alueilla ja varmistaa turvallinen ja kehittävä kasvuympäristö. Tavoitteissa on mainittu myös, että lapselle on turvattava mahdollisimman pysyvät vuorovaikutussuhteet henkilökunnan kanssa. On myös kehitettävä lapsen vuorovaikutustaitoja ja ryhmässä toimimista sekä tunnistettava lapsen yksilöllisen tuen tarve. Lisäksi varhaiskasvatuksessa on painotettu lapsen ja vanhemman osallisuutta; yhteistyö kodin ja perheen välillä lapsen kasvun ja hyvinvoinnin tukemiseksi ja vanhempien tukeminen kasvatuksessa. Lapselle on myös varmistettava mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa omiin asioihin. (Varhaiskasvatustalaki 8.5.2015/580, 2a§.)

2.2 Varhaiskasvatussuunnitelmat

Varhaiskasvatussuunnitelmia eli vasuja on erilaisia: on valtakunnallinen, paikkakunta-kohtainen, ryhmän ja lapsen yksilöllinen varhaiskasvatussuunnitelma. Lapsen henkilökohtaista vasua ovat tekemässä sekä varhaiskasvattajat että vanhemmat. Lain mukaisesti myös lapsen mielipide on otettava huomioon. Mikäli perheellä on muita tukiverkkoja esimerkiksi sosiaalitoimen puolesta, voivat myös he osallistua vasun suunnitteluun. Vasun tarkoituksena on kirjata

ylös tavoitteet lapsen kehitystä, oppimista ja hyvinvointia tukevalle varhaiskasvatukselle. Siihen kuuluvat hoito, kasvatusta ja opetus, joista eniten uudessa varhaiskasvatuslaissa painottuu juuri pedagogiikka. (Varhaiskasvatuslaki 8.5.2015/580, 7a§.)

Paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma laaditaan valtakunnallisen varhaiskasvatussuunnitelman pohjalta. Se on velvoittava ja sitä täytyy kehittää ja arvioida. Varhaiskasvatussuunnitelmaa laadittaessa täytyy tietää, että se tukee, määrittelee ja ohjaa varhaiskasvatuksen järjestämistä paikallisesti. Sitä tehdessä on myös otettava huomioon lasten tarpeet, paikalliset erityispiirteet, mahdolliset pedagogiset painotukset sekä varhaiskasvatusta koskevan kehittämistyön ja arviointitiedon tulokset. Varhaiskasvatuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että huoltajilla, lapsilla ja henkilöstöllä on mahdollisuus osallistua paikallisen varhaiskasvatussuunnitelman kehittämiseen ja laatimiseen. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2016, 9.)

2.3 Päivähoito-oikeus

Jokaisella lapsella on oikeus päivähoitoon 20h viikossa. Laissa on tarkkaan määritelty, kuka on oikeutettu saamaan kokopäivähoitoa. Siihen lapsella on oikeus, mikäli huoltajat työskentelevät kokoaikaisesti, opiskelevat, toimivat yrittäjänä tai ovat omassa työssään päätoimisesti. Tällöin lapsi voi olla hoitopaikassa 40h viikossa. Kokopäivähoitoon on oikeus myös silloin, kun sen katsotaan olevan lapsen edun mukaista tai jos vanhempi tarvitsee esimerkiksi kuntoutuksen takia pidempiä päivähoitoaikoja (Varhaiskasvatuslaki 8.5.2015/580, 11§).

3 OSALLISUUS

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa osallisuudella tarkoitetaan niin varhaiskasvattajien, lapsien kuin myös huoltajien aloitteiden huomioon ottamista. Osallisuudella pyritään laajentamaan lasten käsitystä yhteisöstä, heidän oikeuksistaan ja vastuusta. Lisäksi osallisuudella pyritään opettamaan lapsille, mikä merkitys valinnoilla on niistä syntyviin seurauksiin. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2016, 30.)

Aikuinen voi omalla sensitiivisellä toiminnallaan vahvistaa lapsen osallisuuden kokemusta. Tällaista toimintaa on muun muassa aito kohtaaminen, jolloin lapsi kokee tullessa kuulluksi ja nähdyksi. Osallisuutta pyritään vahvistamaan ottamalla huoltajat ja lapset mukaan toiminnan suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2016, 30.)

Vaikka osallisuus usein nähdään mahdollisuutena osallistua asioihin, on osallisuutta myös mahdollisuus jättää osallistumatta. Vanhemman osallisuus puolestaan näkyy arjessa konkreettisesti ainakin varhaiskasvatussuunnitelmien teossa, joissa nykyään pohditaan yhä enemmän sitä, mitä varhaiskasvattajat voisivat ryhmässä tehdä edistääkseen lapsen oppimista kuin sitä, mitä lapsi osaa tai ei vielä osaa. Vanhemmille on useassa varhaiskasvatussuunnitelmalomakkeessa oma sarakkeensa, joihin he voivat kirjata omia ajatuksiaan lapsestaan. Vanhemman osallisuutta on myös kodin ja hoidon välinen yhteistyö, jota kutsuttiin ennen kasvatuskumppanuudeksi.

Kasvatuskumppanuus on siis termi, jota käytettiin ennen, kun puhuttiin ammattikasvattajien ja vanhempien yhteistyöstä (Lehtinen 2018). Nykyään puhutaan osallisuudesta ja sillä tarkoitetaan varhaiskasvattajien ja vanhempien tietoista toimimista ja sitoutumista lapsen kehityksen, kasvun ja oppisen tukemiseksi (Kaskela & Kekkonen 2006, 11). Jokainen päiväkodin ja perheen välinen vuorovaikutussuhde on ainutlaatuinen ja yksilöllinen. Ketään ei voi pakottaa

osallisuuteen, mutta varhaiskasvattajat voivat ”ojentaa käden” ja perheet päättävät itse, haluaivatko siihen tarttua. Yhteistyössä on kyse yhteisestä jaetusta kasvatustehtävästä. Varhaiskasvattajat ja vanhemmat jakavat omia erilaisia tietoja lapsesta lapsen parhaaksi. Päävastuu lapsen kasvatuksesta on kuitenkin vanhemmilla ja he toimivat oman lapsensa asiantuntijoina.

Päiväkodin ja perheen välinen yhteistyö lähtee lapsen edun toteuttamisesta ja lapsen tarpeista. Sen tavoitteena on, että lapsi oman elämänsä kokijana ja toimijana tulee nähdyksi, kuulluksi, ymmärretyksi ja kannatelluksi kokonaisvaltaisesti. Lapsen toiminnan, kokemusten, leikin, tarpeiden ja toiveiden havainnointi ja havaitseminen ovat keskeisiä asioita. On tärkeää huomioida, miten lapselle puhutaan ja mitä puhutaan. Henkilöstön vastuulla on, että osallisuus on osa perheiden ja päivähoiton yhteistyötä heti alusta alkaen. Se merkitsee varhaiskasvattajien ja vanhempien roolien suhteen syventämistä ja monipuolistamista perheiden ja päivähoiton yhteistyössä. (Kaskela & Kekkonen 2006, 17 – 18.)

3.1 Osallisuuden periaatteet

Päiväkodin ja perheen välistä yhteistyötä ohjaavat kuuleminen, kunnioitus, luottamus ja dialogi. Keskeisiä asioita vuoropuhelussa ovat kuuntelu ja toisen kuuleminen. Kuuntelemisen onnistumiseksi on kuuntelijan luotava myönteinen ja turvallinen ilmapiiri. Vuoropuhelussa tulisi välttää saarnaamista, kritisointia, syyttelemistä ja olettamista, koska se estää kuulevan suhteen muodostumisen. Sen sijaan toisen puheen kommentointi, kuten ahaa, kerrotko lisää, haluan kuulla siitä enemmän sekä kasvojen ilmeet ja eleet kertovat puhujalle, että kuulija on läsnä. Arkiset tuonti – ja hakutilanteet voivat olla tärkeitä hetkiä kasvatuskumppanuuden kannalta. Niissä kohdataan, kerrotaan ja kuullaan – synnytetään siis yhteistä tarinaa lapsesta. (Kaskela & Kekkonen 2006, 32 – 34.)

Kuuntelemisen kautta voidaan oppia ymmärtämään, hyväksymään ja kunnioittamaan toista ihmistä. Kunnioittava asenne, avoimuus ja myönteisyys kertovat toiselle ihmiselle, että hän on

hyväksytty ja arvostettu. Kunnioittava suhde luodaan myönteisellä asenteella ja se avaa ovia rehelliselle ja avoimelle puheelle. (Kaskela & Kekkonen 2006, 34 – 35.)

Luottamus rakentuu kunnioituksen ja kuulemisen periaatteista. Luottamuksen syntyyn tarvitaan vuoropuhelua, aikaa sekä yhteisiä kohtaamisia. Päivittäinen arjessa tapahtuva vuoropuhelu lapsesta luo perustan luottamukselle. Sensitiivinen suhde lapsen ja hoitajan välillä herättää vanhemmissa luottamusta ja turvallisuutta siitä, että lapsi saa hyvää hoitoa. Yhteistyön keskeinen tavoite on luoda luottamuksellinen ilmapiiri vanhempien ja työntekijöiden väliselle vuoropuhelulle. (Kaskela & Kekkonen 2006, 36.)

Dialogi on taitoa puhua, ajatella ja toimia yhdessä, ja sen avain on kuulemisessa. Aitoa vuoropuhelua, jossa kaikki tulevat kuulluksi, voi synnyttää vain kuuleva suhde. Vanhemman ja kasvattajan dialogi synnyttää yhteisöllisyyden kokemuksen ja tunneliittymisen lapsen kasvatustilanteeseen ja asiaan. Dialogisen kasvatuskumppanuuden onnistumisen kannalta tärkeää on se, että kasvattaja on tietoinen omista kokemuksistaan, ajatuksistaan ja tunteistaan. Ammatilliseen tietoisuuteen kuuluu se, että työntekijä erottaa oman elämäntarinansa, niin tiedollisella kuin emotionaalisella tasolla, asiakkaidensa erilaisista elämäntarinoista. (Kaskela & Kekkonen 2006, 39 – 40.)

3.2 Osallisuuden polku

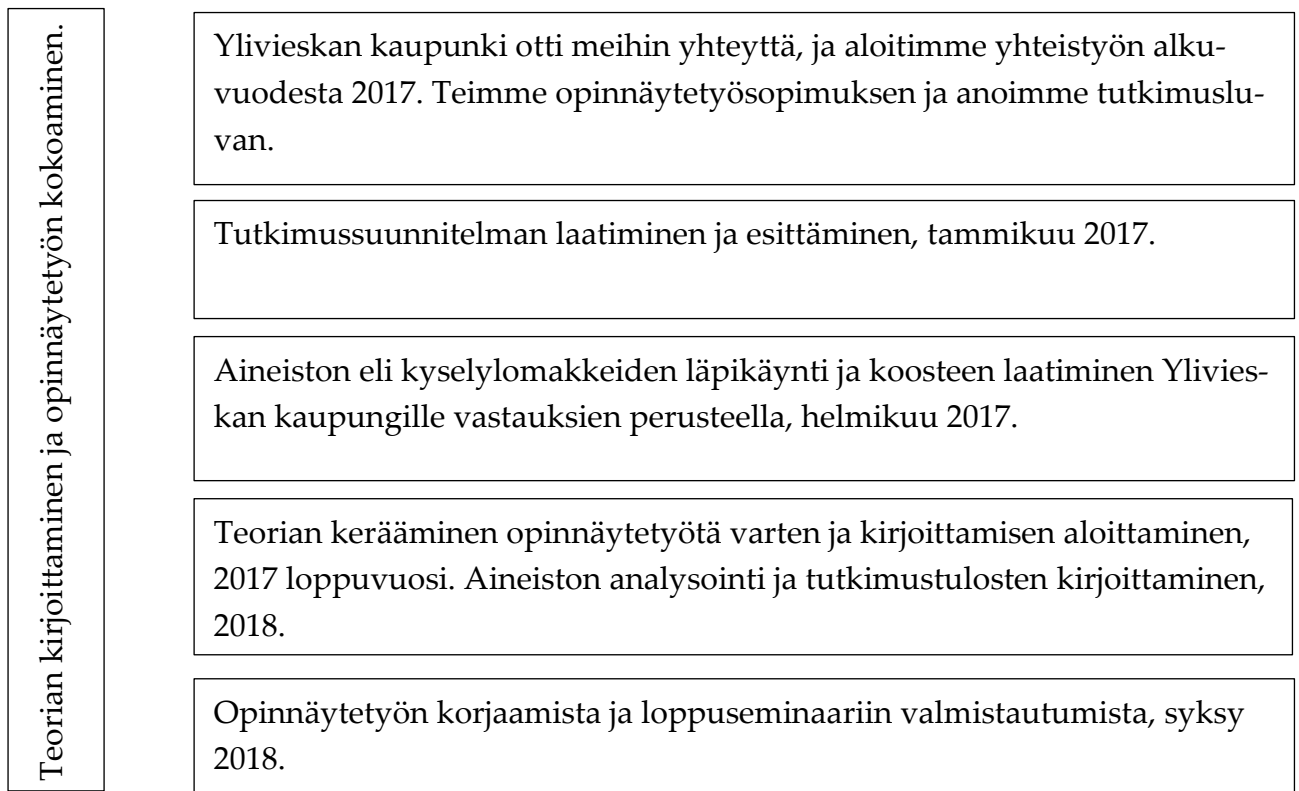
Päiväkodin ja perheen välinen yhteistyö alkaa tutustumiskäynnistä ja aloituskeskustelusta. Tutustumiskäynnin tarkoituksena on käsitellä päivähoiton aloitukseen ja perheen toiveisiin ja odotuksiin liittyviä asioita. Aloituskeskustelu tulisikin käydä ennen kuin lapsi aloittaa hoidon, mieluiten perheen omassa kodissa. Näin vanhemmilla jää aikaa valmistaa lasta hoidon aloitukseen ja työntekijän on hyvä havainnoida lapsen toiminta hänelle tutussa ympäristössä. (Kaskela & Kekkonen 2006, 41 – 42.)

Lapsen päivähoiton aloitus koskee koko perhettä. On hyvä järjestää useampia tutustumiskäyntejä päiväkotiin. Hoidon aloittaessaan lapsi työstää päivittäin eroaan vanhempiin ja luo uusia suhteita hoitajiin ja lapsiin. Työntekijän on tuettava lasta näissä asioissa ja auttaa käsittelemään eron aiheuttamia tunteita. Vanhemmille on myös hyvä kertoa, miten ikävöiminen näkyy lapsen käytöksessä. Lapsen sopeutuminen hoitoon edellyttää vanhempien ja hoitajien tukea. (Kaskela & Kekkonen 2006, 43 - 44.)

Päivittäisissä kohtaamisissa tapahtuu yhteistä vuoropuhelua lapsen, vanhemman ja kasvattajien välillä. Jatkuva päivittäinen vuoropuhelu mahdollistaa puhumisen niin arkisista kuin vaikeistakin asioista. Vuoropuhelu parhaimmillaan on kuulemista puolin ja toisin. (Kaskela & Kekkonen 2006, 44 – 45.) Lapsen vasu-keskusteluissa keskustellaan tarkemmin tavoista tukea lapsen kasvua, kehitystä, oppimista ja hyvinvointia. Keskusteluissa vastataan mahdolliseen erityisen tuen tarpeeseen ja tehdään yhteistyötä muiden tahojen kanssa. Osallisuudessa pyritään vanhempien ja lasten aitoon osallisuuteen, ja tärkeimpänä on lapsen suotuisa kasvu ja kehitys.

4 TUTKIMUSPROSESSI

Tutkimus toteutettiin yhteistyössä Pohjois-Pohjanmaalla sijaitsevan Ylivieskan kaupungin kanssa. Alla olevassa kuvassa (KUVIO 1) on tiivistetysti kuvattu opinnäytetyön tutkimusprosessimme yhteistyön aloittamisesta Ylivieskan kaupungin kanssa aina viimeisiin opinnäytetyön korjauksiin asti.

KUVIO 1. Opinnäytetyön prosessi

4.1 Aiheen valinta ja tutkimuskysymykset

Opinnäytetyön aiheemme valikoitui sattumalta keväällä 2017, kun kuulimme, että Ylivieskan päivähoitotoimisto etsi opiskelijoita, jotka kävisivät läpi vanhemmille lähetetyt kyselyt koskien Ylivieskan varhaiskasvatuspalveluita. Päätimme tarttua tilaisuuteen, sillä meillä oli sopivasti meneillään opintojakso, johon piti tehdä pienimuotoinen tutkimus. Lisäksi aihe oli mielenkiintoinen ja ajankohtainen ja siitä oli apua Ylivieskan varhaiskasvatussuunnitelman laatimiseen. Sovimme heti, että opintojakson jälkeen jatkamme työtä opinnäytetyöksi asti.

Kuten jo aiemmin mainittiin, työstimme aluksi vain lyhyen koosteen kyselylomakkeiden vastauksista Ylivieskan kaupungille. Kyselylomakkeiden avoimien kysymysten vastauksia oli melko haastava koota, sillä laskimme yhteen kaikki kyselylomakkeiden kysymysten vastaukset, joissa tarkoitettiin samaa asiaa mutta joka oli saatettu esittää hieman eri sanoin. Varhaiskasvatusikäisten lasten vanhempien täyttämiä kyselylomakkeita saimme Ylivieskan kaupungilta koostetta varten 188 kappaletta.

Aihe kiinnosti meitä, joten päätimme jatkaa tutkimusta opinnäytetyöksi. 2017 loppuvuoden aikana aloittelimme vähitellen opinnäytetyöraportin kirjoittamista ja keräsimme teoretietoa aiheesta. Kunnollisen kirjoittamisen aloitimme vasta 2018 vuoden puolella. Opinnäytetyömme tavoitteena on etsiä vastaukset tutkimuskysymyksiimme ja pohtia saatuja tutkimustuloksia. Tutkimuskysymyksiksi valikoituivat lopulta Ylivieskan kaupungin laatiman kyselylomakkeen kysymykset, sillä niiden vastauksiin halusimme perehtyä syvemmin.

Opinnäytetyömme tutkimuskysymykset ovat:

1. Millainen on vanhempien mielestä lapsen hyvä hoitopäivä?
2. Mitä vanhemmat pitävät tärkeänä lapsensa kasvatuksessa?
3. Mitä hyvää Ylivieskassa on lasten ja perheiden näkökulmasta?

4.2 Tutkimusmenetelmä

Tutkimusmenetelmämme oli määrällinen eli kvantitatiivinen tutkimus. Määrällisen tutkimuksen tiedonintressinä on numeraalisen tiedon saavuttaminen. Määrällisen tutkimuksen tavoitteena on löytää säännönmukaisuuksia siinä, millä tavalla eri asiat liittyvät toisiinsa ja selittää, miten tutkimusyksiköt, esim. ihmisten mielipiteet eroavat toisistaan. (Vilkkä 2015, 66 – 67.)

4.3 Aineiston keruu ja tutkimuksen kulku

Aineistonkeruumenetelmänä käytimme valmista kyselylomaketta, jossa oli kolme avointa kysymystä, johon vastattiin kirjallisesti. Määrällisessä tutkimuksessa kyselylomake on tavallisin aineiston keräämisen tapa. Kyselylomaketutkimuksessa vastaaja lukee kirjallisen kysymyksen itse ja vastaa siihen kirjallisesti. Kyselylomaketutkimus soveltuu suurelle vastaaja määrälle ja sen etuna on, että vastaaja jää aina tuntemattomaksi. Kyselylomaketutkimuksesta voidaan käyttää myös nimitystä survey-tutkimus, joka viittaa siihen, että kysely on vakioitu. Vakioiminen tarkoittaa sitä, että kaikilta kyselyyn vastaajilta kysytään sama asia samalla tavalla. (Vilkkä 2015, 94.)

Käyttämämme kyselylomake oli Ylivieskan kaupungin päivähoitotoimiston laatima ja jaettu kunnan päiväkodeille ja sieltä edelleen lasten vanhemmille. Meidän työmme oli kerätä valmiista kyselylomakkeista vastaukset koottuna takaisin päivähoitotoimistolle. Valmiit lomakkeet vastauksineen haimme päivähoitotoimistolta ja sinne myös palautimme ne heti läpikäytyämme. Vaikka täytettyjä kyselylomakkeita saatiin 188, ei niiden läpikäymisessä ja vastausten kokoamisessa mennyt kovin kauaa. Kootut vastaukset lähetimme sähköisesti varhaiskasvatuspäällikölle ennen työryhmien kokoontumista helmikuussa 2017.

Haimme tutkimuslupaa Ylivieskan varhaiskasvatuspäälliköltä tammikuussa 2017. Helmikuussa esittelimme tutkimussuunnitelmamme. Tähän mennessä olimme ehtineet jo käydä kyselyt läpi, kirjoittaa saadut vastaukset sähköiseen muotoon ja lähettää ne varhaiskasvatuspäällikölle. Tämä työvaihe oli osa tutkimus-opintojaksoamme, joten kirjoitimme pienen osan teoriaosuudesta ja kävimme läpi ensimmäisen kysymyksen (Millainen on vanhempien mielestä lapsen hyvä hoitopäivä?) vastaukset ja analysoimme niitä. Tämän osan opinnäytetyöstä teimme suppeampana opintojemme aikana tutkimus-opintojaksolla.

Ensin ajattelimme jatkavamme tutkimustamme opinnäytetyöksi kesällä ja syksyllä, jotta se valmistuisi joulukuun 2017. Kesän verkkokurssit ja syksyn opintojaksojen tehtävien paljous ja kuormittavuus kuitenkin yllättivät, ja päätimme jatkaa opinnäytetyötämme vasta vuoden 2018 kevään puolella. Tämä osoittautui kuitenkin vain hyväksi päätökseksi, sillä teoriaosuus oli helppo kirjoittaa, kun olimme jo suorittaneet kaikki varhaiskasvatuksen syventävät opinnot.

Otimme tavoitteeksi kirjoittaa opinnäytetyö lähes valmiiksi kesän aikana, jolloin syksyllä voisimme tehdä viimeiset korjaukset ja lisäykset. Syksyyn mennessä olimmekin edenneet opinnäytetyömme kanssa siihen pisteeseen, että se alkoi olla viimeisiä korjauksia vaille valmis. Sovimme ohjaavan opettajamme kanssa opinnäytetyön loppuseminaarin syyskuulle 2018.

4.4 Tutkimuksen eettisyys ja luotettavuus

Koska kyseessä oli määrällinen tutkimus, jonka tarkoituksen on vertailla saatua tietoa lukujen muodossa, tuli vastauksien määrän olla mahdollisimman suuri. Tämä edesauttaa vastausten yhteenvedon paikkansapitävyyttä ja luotettavuutta, sillä kyseessä on suuremman joukon mielipide, eikä esimerkiksi vain muutaman ihmisen. Ylivieskan kaupungilta saatuja kyselylomakkeita oli 188, joka on riittävä määrä kvantitatiiviseen tutkimukseen. Tietenkään kysely ei tavoittanut alueen kaikkia vanhempia, mutta hyvin suurella osalla oli mahdollisuus kertoa mielipiteensä.

Luotettavuutta hieman heikensi kysymyksien asettelu, sillä niihin voi avoimen rakenteen takia vastata hyvin laajasti. Tämä vaikeutti vastausten koontia meidän osaltamme, sillä jouduimme välillä hieman pohtimaan, voiko jonkin vastauksen luokitella samaa tarkoittavaksi kuin jonkin toisen. Mikäli olisimme sanasta sanaan eritelleet jokaisen vastauksen omakseen, olisi vastauksia tullut todella paljon erilaisia, mutta samaa tarkoittavia (Esim. Toisten huomioon ottaminen vrt. muiden kunnioittaminen).

Opinnäytetyötä tehdessämme etsimme analyysin tueksi luotettavia teorialähteitä, joihin kaikki pohdintamme ja johtopäätöksemme perustuvat. Lähteet on myös merkitty näkyviin sekä tekstiin että tarkemmin vielä lähdeluetteloon. Tutkimustulokset sisältävät myös omaa pohdintaamme, jossa oma ammatillinen osaamisemme näkyy.

4.5 Aiemmat tutkimukset

Halusimme opinnäytetyötä tehdessämme myös lukea enemmän tutkimuksia aiheestamme, joten tutustuimme myös muutamiin aikaisempiin tutkimuksiin vanhempien mielipiteistä varhaiskasvatukseen liittyen. Molemmat esiin tuomamme tutkimukset ovat aikaisempia opinnäytetöitä lähivuosilta. Valitsimme luettaviksi juuri kyseiset tutkimukset, koska varhaiskasvatuslaki ja -perusteet ovat muuttuneet huomattavasti 2016.

Sirkka Salminen on opinnäytetyössään Vanhempien näkemyksiä varhaiskasvatuksesta (2015) tutkinut millaisia näkemyksiä vanhemmilla on varhaiskasvatuksesta ja sen perustasta, tavoitteista, merkityksestä ja sisällöstä sekä varhaiskasvatushenkilöstä ja erityisen tuen tarpeesta. Varhaiskasvatuksen tavoitteista puhuttaessa vanhemmat painottivat sosiaalisten ja kielellisten taitojen oppimista sekä liikunnallisuutta ja hienomotoriikkaa. Turvallisuus ja lapsen ikäkautteen sopiva toiminta olivat tärkeimpiä päiväkodin ominaisuuksia.

Emilie Blez ja Riina Leinonen ovat opinnäytetyössään Vanhempien osallisuus varhaiskasvatuksessa Imatralla (2016) selvittäneet vanhempien käsityksiä ja kokemuksia osallisuudesta ja kasvatuskumppanuudesta Imatralla. Tutkimuksessa selvisi, ettei osallisuus käsitteenä ollut vielä vanhemmille selkeä. Vanhemmat kokivat, etteivät voi voimavarojen ja ajan puutteessa osallistua toimintaan päiväkodissa eikä keinoja vaikuttamiseen ja osallisuuteen ole tiedossa.

5 TUTKIMUSTULOKSET JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Vanhempien vastauksia Ylivieskan kaupunki sai yhteensä 188. Taulukoissa näkyvät numerot kertovat, kuinka moni kyselyyn vastaajista vastasi samalla tavalla.

5.1 Lapsen hyvä hoitopäivä

Ensimmäinen taulukko (TAULUKKO 1) kertoo, miten vanhempien vastaukset jakoutuivat kyselylomakkeen ensimmäiseen kysymykseen: Millainen on mielestäsi lapsen hyvä hoitopäivä. Määrä kertoo, kuinka moni vastaajista vastasi samalla tavalla.

TAULUKKO 1. Lapsen hyvä hoitopäivä

Vastaus	Määrä
Vapaa leikki	70
Ulkoilu	61
Sopivasti tekemistä/virikkeitä	56
Lapsella on hyvä mieli hoitopäivän jälkeen	46
Lepo (päiväunet/lukuhetki)	44
Turvallinen	42
Kaverien kanssa tekeminen	41
Yksilöllinen aika lapselle	34
Ruokailu (terveellinen kotiruoka)	31
Ammattitaitoinen ja turvallinen aikuinen	29
Selkeä rytmi	29

Kyselyitä käsitellessä esiin nousi paljon samoja vastauksia. Ensimmäiseen kysymykseen, millainen on mielestäsi lapsen hyvä hoitopäivä (TAULUKKO 1), yhteensä 70 vastaajaa oli vastannut, että hyvä hoitopäivä sisältää vapaata leikkiä. Vaikka varhaiskasvatuksessa korostetaan

pedagogiikkaa, on vapaa leikki kuitenkin tärkeää niin vanhemmille ja lapselle kuin myös henkilökunnalle. Leikin mahdollistamiseksi tarvitaan myös sopivasti virikkeitä. Vastaajista 56 olikin vastannut, että lapsen hyvään hoitopäivään kuuluu sopivasti tekemistä ja virikkeitä.

Sopivalla tekemisellä ja virikkeillä tarkoitetaan, että lapselle on saatavilla monipuolisia leluja, pelejä, kuvataide tarvikkeita ym. Myös varhaiskasvatuslaissa on mainittu, että toimintavälineiden on oltava asianmukaisia. Vaikka moni vastaaja piti vapaata leikkiä tärkeänä, 28 vanhempaa piti myös tärkeänä hoitopäivässä ohjattua toimintaa ja mahdollisuutta uusien taitojen oppimiseen. Myös varhaiskasvatuslaissa mainitaan leikkivälineiden asianmukaisuudesta ja mahdollisuudesta uusien taitojen oppimiseen (Varhaiskasvatuslaki 8.5.2015/580, 6§).

Ulkoilua pidettiin myös hyvin tärkeänä, sillä se nousi vastauksissa esille toiseksi eniten, eli 61 kertaa. Varsinkin nykyaikana, kun teknologian käyttö on huomattavasti lisääntynyt, on tärkeää, että lapset saavat ulkoilla ja olla kosketuksissa luontoon. Ulkona leikkiessä lapsi saa myös aikaa vapaalle leikille yhdessä kavereiden kanssa ja pääsee käyttämään omaa mielikuvitustaan leikkien luomisessa.

Yksi esille nousseista vastauksista oli myös se, että 46 vanhempaa halusi lapsella olevan hyvä mieli, kun häntä tullaan hakemaan päivähoidosta. Vanhemmat haluavat, että oma lapsi viihtyy hoitopaikassa ja voi hyvin ja että hänestä olisi mukava mennä hoitoon. Se tuo vanhemmille varmuutta siitä, että lapsesta pidetään hyvää huolta, ammattitaitoisesti ja lasta kunnioittaen. Juuri tämän takia pyritään hyvään ja luottamukselliseen yhteistyöhön. Henkilökunnan vastuulla on, ettei ketään lasta kiusata tai jätetä ulkopuolelle ja että lapsilla on turvallinen olo koko hoitopäivän ajan.

Tämä näkyi myös siinä, että 42 vastaajan mielestä hyvään päivähoito päivään kuuluu nimenomaan turvallisuus. Perusturvallisuus vahvistuu ja kehittyy jokapäiväisissä kohtaamisissa arjessa, aina kun lapsi saa osakseen läheisyyttä ja hyväksyntää (Mikkola & Nivalainen 2009, 20).

Turvallisuus itsessään on hyvin laaja käsite, mutta oletettavasti sillä tarkoitetaan yleistä turvallisuutta. Lapsi tuntee olonsa turvalliseksi eikä hänen tarvitse pelätä mitään, ei aikuisia eikä muita lapsia. Tähän voi liittää myös vastauksen ammattitaitoisesta ja turvallisesta aikuisesta, joka mainittiinkin vastauksissa 29 kertaa. Tässäkin turvallisuus nousee esiin. Ammattitaitoinen aikuinen osaa pitää lapsesta huolta ja huomioida tämän yksilölliset tarpeet ja toimia niiden mukaisesti. Hän kykenee reflektoimaan omaa tekemistään ja kehittämään työskentelytapojaan ja täten saamaan itsestään enemmän irti, mikä edistää lasten hyvinvointia, oppimista ja turvallisuutta. Sosiaalihuoltolaissa on määritelty tarkasti, kuka on pätevä työskentelemään päivähoidossa, mikä sekin lisää osaltaan turvallisuutta (Laki sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista 29.4.2005/272, 7§). Tarvittaessa on oltava myös mahdollisuus saada erityislastentarhanopettajan palveluja.

Yhteensä 44 mainitsi vastauksissaan, että on tärkeää, että lapsi on levännyt eli joko nukkunut päiväunet tai rauhoittunut satua kuuntelemaan. Ruokailun ja terveellisen ruoan taas oli maininnut 31 vastaajista. Lepo on lapsille tärkeää ja varsinkin hoidossa, kun lapsia on paljon ja meno voi olla vauhdikasta ja melu kovaa ja energiaa kuluu varmasti enemmän kuin kotona ollessa. Useat lapset tulevat myös hoitoon aikaisin ja lähtevät myöhään, joten päiväunet ovat tarpeen. Vanhemmille voi lapsen lepo olla myös sen takia tärkeää, että lapsi ei ole hoidosta haettaessa väsynyt ja illalla nukkumaan meno on helpompaa kuin yliväsyneen lapsen kanssa. Vuorohoidossa levon tärkeys korostuu, sillä jollakin lapsilla voi hoitopäivä alkaa jo aamulla viiden jälkeen, ja osalla se voi kestää ilta kymmeneen. Osa lapsista voi tarvita myös yöllä hoitoa. Aikaisin tulleet lapset saavat jatkaa tarpeen mukaan yöuniaa. Yöhoitoa tarvitsevilla lapsilla on oikeus keskeyttömisiin yöuniin.

Terveellinen ja säännöllinen ruokailu on lapsille tärkeää, ja vanhemmat pitävät sitä myös tärkeänä. Lapsen terveellisestä ja tarpeellisesta ravinnosta, joka täyttää lapsen ravitsemustarpeet on säädetty erikseen myös varhaiskasvatuslaissa. (Varhaiskasvatuslaki 8.5.2015/580, 2 b§). Yhteensä 34 vanhempaa kertoi pitävänsä hyvänä asiana aikuisten yksilöllistä aikaa lapselle. Ko-

ettiin siis tärkeäksi se, että lapsi kohdataan aidosti yksilönä ja hänet huomataan ja häntä kuunnellaan. Varhaiskasvatuslain tavoitteissa todetaan, että lapsen pitää voida antaa vaikuttaa häntä koskeviin asioihin ja tulla kuulluksi (Varhaiskasvatuslaki 8.5.2015/580, 2 a§). Nykyään lapsen yksilöllisyyden huomioiminen on korostunut ja lasten varhaiskasvatussuunnitelmat pitäisi ottaa jokapäiväiseen toimintaan ja toiminnan suunnitteluun mukaan. Ne eivät siis saisi olla vain asiakirjoja, jotka pölyttyvät kaapissa.

Vanhemmista 29 oli vastannut, että lapsen hyvä hoitopäivä on rytmiltään säännöllinen. Muutama oli myös vastannut, että tuttu rytmi on tärkeää, mutta ns. yllätyspäivät välillä eivät haittaa. Säännöllinen tuttu rytmi on lapsille tärkeää ja se luo turvallisuuden tunnetta – lapsella on tieto siitä mitä seuraavaksi tapahtuu: aamupalan jälkeen on yhteistä ohjattua tekemistä tai vapaata leikkiä, ulkoilun jälkeen syödään ja sen jälkeen mennään päiväunille. Usein lapset myös kysyvät hoitopäivän aikana, milloin heitä tullaan hakemaan. Vastauksena on helppo sanoa, että päiväunien tai välipalan jälkeen. Usein myös aamulla kuulee vanhempien selittävän lapsilleen, että äiti tai isä tulee sitten välipalan tai ulkoilun jälkeen hakemaan. Säännöllinen päivärytmi koostuu mm. leikistä ja muusta toiminnasta, ulkoilusta, ruokailusta ja päiväunista.

5.2 Lapsen kasvat

Toinen taulukko (TAULUKKO 2) kertoo, miten vanhempien vastaukset jakautuivat kyselylomakkeen toiseen kysymykseen: Mitä pidät tärkeänä lapsesi kasvatuksessa. Määrä kertoo, kuinka moni vastaajista vastasi samalla tavalla.

TAULUKKO 2. Lapsen kasvatus

Vastaus	Määrä
Selkeät rajat ja säännöt	81
Syli, läheisyys, rakkaus ja välittäminen	58
Toisten huomioon ottaminen, anteeksi antaminen ja pyytäminen, erilaisuuden hyväksyminen	43
Hyvät käytöstavat	41
Lapsi otetaan huomioon yksilönä, osoittaa lapselle, että hän on tärkeä ja kelpaa omana itsenään	34
Turvallisuus	34
Vuorovaikutustaitojen kehitys, sosiaalisuus	27
Selkeä rytmi, perus arki	26
Oikeudenmukaisuus ja tasa-arvo	25
Tärkeää, että lasta kuunnellaan. Jos on huolia, asioista puhutaan	19
Oikean ja väärän opettaminen	18

Myös kyselyn toiseen kysymykseen mitä pidät tärkeänä lapsesi kasvatuksessa (TAULUKKO 2) tuli paljon samoja vastauksia. Yhteensä 81 vanhempaa vastasi, että tärkeää kasvatuksessa on selkeät rajat ja säännöt. Selkeät rajat ja säännöt luovat turvallisuutta, mikä mainittiinkin useasti ensimmäisen kysymyksen vastauksissa. Seuraavaksi eniten esiin nousseena vastauksena 58 vanhempaa oli sitä mieltä, että tärkeää lapsen kasvatuksessa ovat syli, rakkaus ja välittäminen. Vanhemmat siis näyttävät arvostavan kasvatuksessaan rakkautta ja rajoja -kasvatusmenetelmää.

Myös toisten kunnioittaminen, huomioon ottaminen, muiden kanssa toimeen tuleminen sekä anteeksi pyytäminen ja antaminen sekä erilaisuuden hyväksyminen olivat korkealle arvostettuja kasvatuseriaaiteita. Ne nousivat esiin 43 vastauksessa. Hyvät käytöstavat mainittiin 41 kertaa. Vastauksien pohjalta näyttää siltä, että vanhemmat yhä arvostavat käytöstapoja ja kohteliasta käyttäytymistä muita kohtaan. Kaikkiaan 25 vanhempaa vastasi myös, että oikeudenmukaisuus ja tasa-arvo ovat heille tärkeitä periaatteita kasvatuksessa. Oikeudenmukaisuuden lisäksi oikean ja väärän opettaminen mainittiin myös vastauksissa 18 kertaa. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteita ohjaavat useat lait, kuten varhaiskasvatuslaki, jonka tavoitteiden pohjalta varhaiskasvatussuunnitelman perusteet on laadittu. Niiden pohjalta määräytyvät siten myös moraali ja arvot, joita lapsille pyritään päiväkodeissa opettamaan.

Yhteensä 27 vanhempaa oli sitä mieltä, että tärkeää kasvatuksessa on vuorovaikutustaitojen kehittyminen ja sosiaalisuus. Päiväkodissa moni lapsi luo ensimmäiset kaverisuhteensa ja pysyy harjoittelemaan omia sosiaalisia taitojaan sekä muiden lasten että aikuisten kanssa. Sosiaalisten suhteiden luominen ja vuorovaikutustaitojen harjoittelu ovat lapselle tärkeitä taitoja, joihin varhaiskasvatuksessa pyritään joka päiväisellä kanssakäymisellä vaikuttamaan positiivisesti. Aikuisen läsnäolo ja tuki vahvistavat lapsen vuorovaikutussuhteiden kehitystä. Kyseilyssä 19 vanhempaa kertoikin, että heille on tärkeää kuunnella lasta ja puhua huolista ja murheista, jos sellaisia tulee ilmi. Turvallisessa ympäristössä lapsi tietää, että hän voi aina tulla läsnä olevan ja huolta pitävän aikuisen luo. Lapsella on kuitenkin oltava tilaa liikkua itsenäisesti ja elää omaa elämäänsä. (Koskenranta & Vähämäki 2017, 15.)

Vanhemmille oli myös tärkeää lapsen yksilöllisyyden huomioiminen (34), ja se että hänet osataan hyväksyä sellaisena kuin hän on. Kun lapsi kasvaa, keskeistä on se, millaisena vanhemmat ja muut ihmiset lasta pitävät, miten he suhtautuvat lapsen tekemisiin, suorituksiin ja osaa-misiin ja millaisia odotuksia heillä on lasta kohtaan. (Moilanen & Virolainen 2012, 27). Yhtä moni vanhempi piti turvallisuutta tärkeänä tekijänä lapsensa kasvatuksessa. Turvallisuuden tunne luokin lapsen kasvulle ja kehitykselle perustan, jota ilman lapsi ei voi kehittyä tasapainoisesti.

Yhteensä 26 vastauksessa kerrottiin hyvän kasvatuksen piirteisiin kuuluvan myös selkeä arki ja päivärytmi. Etenkin pienille lapsille samanlaisena pysyvä päivärytmi tuo turvaa ja pysyvyyden tunnetta. Tämä on hyvä tiedostaa päivähoitoa aloittaessa, sillä samankaltainen arki niin kotona kuin hoidossa voi helpottaa lapsen sopeutumista päivähoitoon.

5.3 Paikallisuus

Ylivieskassa on hyvät harrastusmahdollisuudet ja hyvät liikuntaharrastuspaikat sekä sisällä että ulkona. Vastauksissa mainittiin hyvät leikkipuistot, uimahalli, luistelujäät ja hiihtoladut sekä Raudaskylän Törmäjärvi ja Huhmari. Myös puistoja löytyy mukavasti eri puolilta kaupunkia. Ylivieskassa on hyvin myös kulttuuritoimintaa (Akustiikka) ja kerhotoimintaa eri-ikäisille. Kaupungissa on hyvä kirjasto ja hyvin järjestetyt kirjaston satutunnit lapsille. Kaupungilta löytyy myös erilaisia perhekahviloita ja useita toimintaa järjestäviä toimijoita. Lisäksi kunta tarjoaa hyvää terveydenhuoltoa.

Ylivieska on pieni ja turvallinen kaupunki, jossa palvelut (mm. kaupat, neuvola ja terveystalvet) ja luonto ovat lähellä ja junayhteydet ovat hyvät. Ylivieskassa riittävän ison lapsen uskaltaa antaa kävellä yksinkin kaupungilla, ilman liiallista huolta. Lasten kanssa on myös helppo liikkua ja asioida, ja lapsiperheille järjestetään hyvin tapahtumia. Ylivieska sijaitsee hyvällä paikalla, sillä sieltä on sopiva matka joka paikkaan.

Päivähoito on joustavaa ja sujuvaa: päivähoitoon hakeutuminen ja paikan valitseminen on helppoa, perheiden toiveita kuunnellaan ja muuttuvat tilanteet otetaan huomioon. Päivähoidoryhmät eivät ole kasvaneet liian suuriksi, ja henkilökunta koetaan ammattitaitoiseksi. Tiedonkulku toimii puolin ja toisin, ja vanhemmilla on mahdollisuus osallistua.

Koulut ja hoitopaikat ovat lähellä ja perhepäivähoitajia on paljon. Ulkoleikkikoulu on myös hyvä lisä päivähoitopalveluihin. Koulujen luokkakoot ovat kohtuulliset ja Ylivieskassa on hyvät mahdollisuudet jatko-opiskeluun. Ylivieskassa on sekä lapsille että vanhemmille hyvin tukea ja apua saatavilla ongelmatilanteissa ja jo ennen isompien ongelmien syntymistä (esim. perhetyö). Ylivieska on kaupunki, jossa on mukavia ihmisiä ja paljon lapsia.

Ylivieskaan toivotaan kuitenkin vielä enemmän liikuntaharrastusmahdollisuuksia. Osa kokee harrastukset myös kalliiksi, ja toivoisi ilmaisia harrastuksia, jottei raha olisi este osallistumiselle. Uimahallin aukioloaikoja voisi aikaistaa ja pienille lapsille voisi myös olla enemmän esim. konsertteja. Viikonlopuiksi ja iltapäiviksi toivotaan toimintaa, kerhoja ja muuta matalan kynnyksen toimintaa.

Varhaiskasvatussuunnitelmaa laadittaessa tuli huomioida paikallisuus. Vanhempien vastauksissa nousi esiin enemmän positiivista kuin negatiivista sanottavaa Ylivieskan kaupungista. Turvallisuus nousi esiin myös tässä kohdassa. Ylivieskaa pidetään turvallisena kaupunkina asua, jossa on hyvä terveydenhuolto, hyvät koulutusmahdollisuudet ja päivähoitopalvelut. Ylivieskaa pidetään vastauksien mukaan kaikin puolin hyvänä ja toimivana paikkana lapsiperheiden asumiseen ja siellä koetaan olevan hyvät mahdollisuudet monipuoliseen harrastamiseen ja muiden perheiden tapaamiseen.

Myös päiväkotien suunnitellessa toimintaa, kuten erilaisia retkiä ja tapahtumia, on hyvä, että vanhemmillakin on tiedossa, mitä kaikkea Ylivieskan kaupungilla on tarjota lapsille ja perheille. Myös kaupungille on hyvä, että perheet viihtyvät siellä, missä asuvat, ja kaupungin hyvät puolet voivat vetää puoleensa myös uusia asukkaita.

5.4 Yhteenveto ja tutkimustuloksia

Vanhempien vastaukset vastasivat pitkälti varhaiskasvatustilain linjauksia. Lapsen etu kokonaisuudessaan nousi hyvin esiin vanhempien vastauksissa ja lapsen hyvinvointia pidettiin tärkeänä. Varhaiskasvatustilain tavoitteissa tulee ilmi samoja asioita, joita myös vanhemmat pitivät tärkeinä. Tästä voidaan päätellä, että ainakin niiden osalta varhaiskasvatustilain on melko onnistunut, koska vanhempien arvot ja laissa käytetyt arvot kohtaavat. Lain mukaan varhaiskasvatuksen tavoitteena on mm. varmistaa terveellinen, turvallinen, oppimista edistävä ja kehittävä kasvuympäristö, kehittää lapsen yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja sekä mahdollistaa myönteisiä oppimiskokemuksia ja varmistaa lapsen mahdollisuus osallistumiseen. (Varhaiskasvatustilain 8.5.2015/580 2a§).

Ylivieskan varhaiskasvatustilain suunnitelmaan on koottu vanhempien vastauksia lapsen hyvästä hoitopäivästä, kasvatuksesta sekä paikallisuudesta. Suunnitelmassa mainitaan esimerkiksi turvallisuus, vapaa leikki, ruokailu, lepo, ohjattu toiminta, hoitopäivästä jäävä hyvä mieli sekä ammattitaitoiset aikuiset, joilla on aikaa huomioida lapsi yksilöllisesti. Ylivieskan hyvästä puolistä mainitaan turvallisuus, harrastusmahdollisuudet, kulttuuritoiminta, terveydenhuolto, päivähoito sekä keskeinen sijainti. (Ylivieskan kaupungin varhaiskasvatustilain suunnitelma 2017, 9.) Kun Suomen päiväkodit ovat määritelleet arvojaan varhaiskasvatustilain suunnitelmissaan, ovat tärkeimmiksi nousseet usein mm. lapsen hyvinvointi, kiireettömyys, turvallisuus, oikeudenmukaisuus ja avoimuus (Mikkola & Nivalainen 2009, 27).

Tutkimuskysymyksiimme saimme siis vastauksia. Ensimmäiseen kysymykseen, eli millainen on vanhempien mielestä lapsen hyvä hoitopäivä, saimme kattavasti vastauksia, joista merkittävimpinä esiin nousivat vapaa leikki, ulkoilu, turvallisuus ja lapsen hyvä mieli. Näistä asioista jokainen mainitaan myös varhaiskasvatustilain laissa ja vapaan leikin tärkeys ja arvostus on noussut esiin viime vuosina voimakkaasti myös varhaiskasvatusmaailmassa. Turvallisuus päivähoitossa pohjautuu myös lakiin, ja päiväkodeissa tehdäänkin turvallisuussuunnitelmat ohjeistamaan vaaratilanteissa toimimista ja tällaisten tilanteiden ennalta ehkäisyä vaaratilanteiden

välttämiseksi. Kuitenkin vanhempien tarkoittama turvallisuus tarkoittaa luultavammin sitä, että lapseen ei kohdistu hoitopaikassa väkivaltaa muiden lasten tai aikuisten osalta ja että lapsella on myös henkisesti turvallista olla päivähoidossa. Kun lapsen turvallisuuden tunne, läheisyys ja perustarpeisiin vastaaminen toteutuvat päivähoidossa, toteutuu luultavasti myös lapsen hyvä mieli päivähoitopäivän jälkeen.

Toiseen tutkimuskysymykseemme, joka koski sitä, mitä vanhemmat pitävät tärkeänä lapsensa kasvatuksessa, löysimme myös mielenkiintoisia vastauksia tutkimusta tehdessämme. Selkeät rajat, välittäminen, käytöstavat ja sosiaalisten taitojen opettelu olivat tärkeimpinä pidettyjä ominaisuuksia lapsen kasvatuksessa vanhempien mielestä. Selkeät rajat tuovat lapselle turvaa ja opettavat, mitä saa ja ei saa tehdä. Rajojen asettaminen ei kuitenkaan tarkoita pelkkää asioiden kieltämistä, vaan säännöillekin on hyvä olla syy ja perustelut. Kun jokin asia perustellaan lapselle keskustellen pelkän kieltämisen sijasta, lapsi ymmärtää ja hyväksyy sen helpommin. Rajat ovat myös rakkautta, sillä yleensä niiden tarkoituksena on suojella lasta hänelle haitallisilta asioilta.

Vanhempien mielestä kasvatuksessa tärkeää onkin antaa lapselle läheisyyttä ja olla läsnä. Myös varhaiskasvatuslaki ohjaa varhaiskasvattajia tällaiseen toimintaan. Vanhempien mukaan myös käytöstavat ovat yhä arvostettu piirre kasvatuksessa. Käytöstapoja lapsi alkaa opetella heti alkaessaan havainnoida ympäristöään, sillä lapset oppivat nopeasti mallioppimisen avulla. Siksi varhaiskasvattajien ja vanhempienkin olisi hyvä kiinnittää huomiota myös omaan käytökseensä, etteivät he tahtomattaan opeta lapselle ei-toivottuja käytöstapoja. Mallioppimisen kautta ja muiden ihmisten kanssa lapsi oppii myös sosiaalisia taitoja. Myös niiden opettelu vanhemmat pitivät arvossa. Lapsen sosiaalisiin taitoihin vaikuttavat ihmisten lisäksi myös ympäristö sekä kulttuuri: millaisia persoonia ja millaista käytöstä yhteiskunnassamme arvostetaan nykyaikana? Sosiaalisia taitoja opetellessa lapsi oppii, miten tunteita voi näyttää hyvillä tavoilla, hän oppii empatiaa ja muiden kunnioittamista. Vanhempien esiin nostamat tärkeät asiat kasvatuksessa ovat suuria osa-alueita myös varhaiskasvatuslaissa, ja päiväkodeissa toimitaan päivittäin näiden raamien mukaisesti.

Kolmanteen ja viimeiseen tutkimuskysymykseen, joka koski sitä, mitä hyvää Ylivieskassa on lasten ja perheiden näkökulmasta, saimme koottua myös hieman vastauksia. Vastausten mukaan Ylivieska on kaiken kaikkiaan loistava kaupunki lapsiperheille. Hyviä puolia nousi esiin useilta eri osa-alueilta kuten terveydenhuollosta, turvallisuudesta ja harrastusmahdollisuuksista. Ylivieskaa pidettiin myös sopivan kokoisena kaupunkina, sillä se ei ole liian suuri eli on turvallinen, mutta ei myöskään liian pieni, vaan siellä on riittävästi kauppoja ja tekemistä. Ylivieskan hyviä puolia voivat päiväkotien henkilökuntakin hyödyntää toimintasuunnitellessaan.

6 POHDINTA

Opinnäytetyömme tarkoituksena oli selvittää vanhempien ajatuksia ja mielipiteitä varhaiskasvatuksesta Ylivieskan alueella. Tavoitteena oli tuottaa tietoa Ylivieskan uuteen varhaiskasvatussuunnitelmaan, jossa vastauksia hyödynnettiin. Tutkimus oli määrällinen tutkimus, jossa aineistonkeruumenetelmänä toimivat valmiit, päivähoitotoimiston laatimat kyselylomakkeet.

Opinnäytetyöprosessimme kesti pidempään, kuin olimme alun perin suunnitelleet. Aloitimme työskentelyn tammikuussa 2017 hakemalla tutkimuslupaa Ylivieskan varhaiskasvatuspäälliköltä ja tutkimussuunnitelman esittelimme koululla jo helmikuussa 2017. Helmikuun alkuun mennessä olimme jo ehtineet käydä kyselyt läpi ja lähettää yhteenvedon eteenpäin varhaiskasvatuspäällikölle. Kevään aikana kirjoitimme teoriaosuudesta osan ja käsittelimme ensimmäisen kysymyksen vastaukset. Tämän osan esittelimme tutkimuskurssin seminaarissa keväällä 2017.

Alun perin suunnittelimme kirjoittavamme opinnäytetyön loppuun joulukuuhun 2017 mennessä, mutta syksyn kurssit ja tehtävät veivät aikaa, ja päätimme jatkaa työtä rauhassa vasta alkuvuodesta 2018. Olimme molemmat samaa mieltä siitä, että olikin parempi, että jatkoimme työtä vasta keväällä, koska syksyn kurssien aikana saimme paljon lisää tietoa varhaiskasvatuksesta ja vinkkejä teoriaosuuden keräämiseen. Kevään aikana saimmekin kirjoitettua paljon, ja ennen kesää kävimme ohjauksessa, josta saimme vinkkejä, miten jatkaa kirjoittamista kesällä. Sovimme seuraavan ohjausajan elokuulle ja loppuseminaarin ja kypsyysnäytteen syyskuun lopulle.

Kummallakaan meistä ei ollut aikaisempaa kokemusta tai tietoa minkäänlaisten tutkimusten tekemisestä tai opinnäytetyön kirjoittamisesta, joten uutta opittavaa ja tehtävää tuli eteen koko tutkimuksen ajan. Onneksi ei kuitenkaan tarvinnut tehdä työtä yksin, vaan jaoinme työtehtäviä tasapuolisesti koko prosessin ajan. Saimme myös järjestettyä tarpeellisia tapaamisia opin-

näytetyönohjaajan kanssa, joista saimme hyviä vinkkejä mihin suuntaan opinnäytetyötä tuli lähteä kehittämään. Tapaamisten jälkeen oli taas helpompi jatkaa tutkimuksen kirjoittamista.

Vaikka tutkimuksen tekeminen oli meille paikoitellen haastavaa, opinnäytetyön tekemisestä oli kuitenkin paljon hyötyä tulevaa työuraa ajatellen. Osallisuus aiheena on ajankohtainen ja tärkeä. Se tulee olemaan työssämme jokapäiväisenä aiheena, joten sen monipuolinen tarkastelu on varmasti lisännyt ammattitaitoamme osallisuuden saralla. Teoriaosuutta kirjoittaessamme tuli myös taas kunnolla paneuduttua varhaiskasvatustalain ja varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin sekä ammattikirjallisuuteen. Vastauksia käsitellessä oli mielenkiintoista huomata, kuinka paljon yhteistä niillä oli juuri varhaiskasvatustalain ja varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden kanssa.

Myös omat ajatus- ja arvomaailmamme kohtaavat vanhempien vastausten sekä kirjoittamamme teoriaosuuden kanssa. Varhaiskasvatustalain ja vanhempien välinen yhteistyö on merkittävää niin lapselle kuin koko perheelle. Täten on jokaiselle osapuolelle hyväksi, että arvomaailmat kohtaavat edes jollain tasolla kotona sekä päivähoitossa. Henkilöstön puolelta on tärkeää heti alusta alkaen luoda avoin ja luottamuksellinen vuorovaikutussuhde vanhempiin ja lapseen, koska kyseessä on yhteinen, jaettu kasvatustehtävä. Tämän jälkeen on perheen päätettävissä, miten he haluavat edistää yhteistyötä. Varhaiskasvatustalain ammattilaisten tulee osata toimia yhteistyössä monenlaisten vanhempien kanssa ja oppia kunnioittamaan myös erilaisia kasvatustapoja.

Tulevina lastentarhanopettajina haluamme työskennellä ajatellen aina lapsen etua ja parasta, sekä rakentaa luottamuksellisia vuorovaikutussuhteita perheiden kanssa. Haluamme lisäksi kiinnittää huomiota lasten ja vanhempien aitoon osallisuuteen. Tutkimusta tehdessämme olemme entistä paremmin ymmärtäneet osallisuuden moninaisuuden. Osallisuutta toteutettaessa on muistettava, että myös osallistumatta jättäminen voi olla osallisuutta, ja se olisi hyvä ymmärtää tulevina varhaiskasvatustalain.

Osallisuus ei myöskään koske pelkästään lapsia, vaan myös aikuisia, kuten meidän tutkimuksemme. Vanhempien osallisuutta painotetaan vähemmän kuin lasten, mutta sillä on kuitenkin hyvin suuri merkitys varhaiskasvatuksessa. Vanhempien mielipiteellä pitäisi olla tärkeä merkitys muun muassa päivähoiton laatua arvioitaessa, sillä lapsien lisäksi myös vanhemmat ovat päivähoiton asiakkaita

LÄHTEET

- Blez, E. & Leinonen, R. 2016. Vanhempien osallisuus varhaiskasvatuksessa Imatralla. Saimaan ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö. Saatavissa: https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/105345/Blez_Emilie_Leinonen_Riina.pdf?sequence=1 Viitattu 26.7.2018.
- Kaskela, M. & Kekkonen, M. 2006. Kasvatuskumppanuus kannattelee lasta – Opas varhaiskasvatuksen kehittämiseen. Stakes, Oppaita 63. Vaajakoski: Gummerus kirjapaino Oy.
- Koskenranta, L. & Vähämäki, H. 2017. Lapsen turvallisuuden tunne päiväkodissa. Seinäjoen ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö. Saatavissa: https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/126899/Koskenranta_Laura_Vahamaki_Heidi.pdf?sequence=1 Viitattu 18.7.2018.
- Laki sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista 29.4.2005/272 Saatavissa: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2005/20050272> Viitattu 15.3.2018.
- Lehtinen T. Kasvatuskumppanuus. Www-dokumentti. Saatavissa: <http://taistolehtinen.fi/kasvatuskumppanuus/> Viitattu 9.4.2018.
- Moilanen, M. & Virolainen, E. 2012. ”Kaikki saa kuitenkin olla sellasia kun on” Lapsen yksilöllinen huomioiminen päiväkodissa eräiden varhaiskasvattajien näkökulmasta. Laurea ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö. Saatavissa: https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/52099/Moilanen_Virolainen.pdf?sequence=1 Viitattu 18.7.2018.
- Mikkola, P. & Nivalainen, K. 2009. Lapselle hyvä päivä tänään. Näkökulmia 2010-luvun varhaiskasvatukseen. Ensimmäinen painos. Saarijärven Offset Oy.
- Salminen, S. 2015. Vanhempien näkemyksiä varhaiskasvatuksesta. Kymenlaakson ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö. Saatavissa: http://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/89492/Salminen_Sirkka.pdf?sequence=1&isAllowed=y Viitattu 18.7.2018.
- Varhaiskasvatuslaki. 19.1.1973/36. Saatavissa: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1973/19730036>. Viitattu 12.3.2018
- Varhaiskasvatuslaki. 8.5.2015/580. Saatavissa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2015/20150580>

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2016. Opetushallitus. Www-dokumentti. Saatavissa: http://www.oph.fi/download/179349_varhaiskasvatussuunnitelman_perusteet_2016.pdf Viitattu 12.3.2018.

Vilkka H. 2015. Tutki ja kehitä. PS-kustannus. 4. uudistettu painos. Juva: Bookwell Oy.

Ylivieskan kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma. 2017. Ylivieskan kaupunki. Www-dokumentti. Saatavissa: http://www.ylivieska.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/ylivieska/embeds/ylivieskawwwstructure/27577_Ylivieskan_kaupungin_varhaiskasvatussuunnitelma_1.8.pdf Viitattu 26.7.2018.

Millainen on mielestäsi lapsesi hyvä hoitopäivä?

- Vapaa leikki (70)
- Ulkoilu (61)
- Sopivasti tekemistä / virikkeitä (56)
- Tärkeää, että lapsella hyvä mieli hoitopäivän jälkeen (46)
- Lepo (päiväunet / lukuhetki) (44)
- Turvallisuus (42)
- Kaverien kanssa tekeminen (41)
- Tärkeää, että aikuisella on yksilöllistä aikaa lapselle (34)
- Ruokailu (terveellinen kotiruoka) (31)
- Ammattitaitoinen ja turvallinen aikuinen (29)
- Selkeä rytmi (29)
- Päivän aikana mahdollisuus uusien taitojen oppimiseen (28)
- Ohjattu toiminta (28)
- Lapsi oppii toimimaan ryhmässä ja huomioimaan muita (18)
- Rauhallinen (14)
- Liikunnallinen (13)
- Lepoa ja tekemistä sopivassa suhteessa (11)
- Kannustava (8)
- Hoitopäivän jälkeen päivästä kertominen vanhemmille (lapset ja hoitotädit) (8)
- Toiminnallinen (8)
- Lapsi on syönyt hyvin (8)
- Lapsen toiveita kuunnellaan ja kunnioitetaan (7)
- Tärkeää on, että lapsen on mukava jäädä hoitoon (7)
- Monipuolinen tekeminen (6)
- Päivä sisältää onnistumisen tunteita (6)
- Sisältää askartelua (6)

- Tapakasvatus eri tilanteissa (6)
- Ikätasoinen toiminta (5)
- Tunteiden jakaminen (5)
- Aikuinen on ottamassa lapsen vastaan tämän saapuessa päiväkotiin (5)
- Pienryhmätoimintaa, ei liian isoja ryhmiä (3)
- On tärkeää, että on tuttu rytmi, mutta välillä voi olla jotain muutakin toimintaa ("yllä-ripäivät") (3)
- Erityistarpeet huomioon ottava (2)
- Lapsella on ollut hyvä hoitopäivä, kun hän vilkuttaa iloisesti heipat hoitotädille ja kertoo kotona kavereistaan hoidossa leikkimiään leikkejä. Haluaa myös lähteä seuraavana aamuna takaisin hoitoon. (2)
- On tärkeää, että lasta ei ole kiusattu

Mitä pidät tärkeänä lapsesi kasvatuksessa?

- Selkeät rajat ja säännöt (81)
- Syli, läheisyys, rakkaus ja välittäminen (58)
- Toisten huomioon ottaminen ja kunnioittaminen, toisten kanssa toimeen tuleminen, anteeksi antaminen ja pyytäminen, erilaisuuden hyväksyminen (43). Aina ei tarvitse olla paras ja voittaa.
- Hyvät käytöstavat (41)
- On tärkeää opettaa ja osoittaa lapselle, että kelpaa omana itsenään ja on tärkeä. Lapsi otetaan huomioon yksilönä (34)
- Turvallisuus (34)
- Vuorovaikutustaitojen kehitys, sosiaalisuus (27)
- Selkeä rytmi, perus arki (26)
- Oikeudenmukaisuus ja tasa-arvo (25)
- On tärkeää kuunnella lasta (19). Jos on huolia/murheita, asioista puhutaan.
- Oikean ja väärän opettaminen (18)
- Kannustaminen (16)
- Johdonmukaisuus (15)
- Rehellisyys (14)
- Yhteistyö ja yhdenmukaisuus päiväkodin ja vanhempien välillä on tärkeää. Vanhempien kuuntelu. Kasvatuskumppanuus. Kerrotaan lapsen päivästä vanhemmille (14).
- Rajoja ja rakkautta (13). Kannustamalla itsetunto kehittyy.
- Oppimisen tukeminen (12)
- Tunteiden jakaminen (12)
- Positiivinen palaute (10)
- Terveelliset elämäntavat (9)
- Itsenäisyyden tukeminen, vastuu (7)
- Liikkuminen (7)

- Kiusaamiseen puututaan heti (6)
- Ei saa kiusata (5)
- Lapsen kunnioitus (5)
- Lapsen ehdoilla, lapsen mielipiteet huomioidaan, ei pakoteta (5)
- Lapsen vahvuudet otetaan huomioon (5) ja kehitetään heikompia puolia lapselle mielisellä tavalla.
- Siisteyskasvatus (WC-käynnit, puhtaus ym.) (4)
- Leikki (4)
- Tuetaan haasteissa (4)
- Annetaan lapsen olla lapsi (3)
- Perinteisten arvojen ja normien mukainen kasvatus (3)
- Musiikillisuus (2)
- Motivaatio (2)
- Mielekästä tekemistä (2)
- Lasta ei saa kurittaa fyysisesti eikä henkisesti (2)
- On tärkeää olla yhdessä perheen, sukulaisten ja ystävien kanssa (2)
- Maalaisjärki (2)
- Henkilökohtainen vasu
- Hoitajilla kyky kehittyä kasvattajina
- Lapsen täytyy välillä antaa keksiä tekemistä itse, käyttää mielikuvitustaan, ei haittaa vaikka välillä olisi tylsää.
- Aktiivinen elämän asenne, annetaan lapselle mahdollisuus harrastaa
- Rauhallisuus
- Huumori

Valtakunnallisen varhaiskasvatussuunnitelman pohjalta laadittavassa Ylivieskan omassa varhaiskasvatussuunnitelmassa tulisi huomioida paikallisuus. Mitä hyvää Ylivieskassa on lasten ja perheiden näkökulmasta?

Ylivieskassa on hyvät harrastusmahdollisuudet; hyvät liikuntaharrastus paikat sekä sisällä että ulkona. Kuten hyvät leikkipuistot, uimahalli luistelujäät ja hiihtoladut sekä Raudaskylän Törmäjärvi ja Huhmari. Myös puistoja löytyy mukavasti eri puolilta kaupunkia. Ylivieskassa on hyvin myös kulttuuritoimintaa (Akustiikka) ja kerhotoimintaa eri-ikäisille. Täällä on hyvä kirjasto ja hyvin järjestetyt kirjaston satutunnit lapsille. Kaupungilta löytyy myös erilaisia perhekahviloita ja useita toimintaa järjestäviä toimijoita. Lisäksi kunta tarjoaa hyvää terveydenhuoltoa.

Ylivieska on pieni ja turvallinen kaupunki, jossa palvelut (mm. kaupat, neuvola ja terveystalvet) ja luonto ovat lähellä ja junayhteydet ovat hyvät. Riittävän ison lapsen uskaltaa antaa kävellä yksinkin kaupungilla. Lasten kanssa on myös helppo liikkua ja asioida, ja lapsiperheille järjestetään hyvin tapahtumia. Ylivieska sijaitsee hyvällä paikalla, sopiva matka joka paikkaan.

Päivähoito on joustavaa ja sujuvaa (päivähoitoon hakeutuminen, hoitopakan toivominen / valitseminen, perheen toiveet ja muuttuvat tilanteet huomioidaan). Päivähoitoryhmät eivät ole kasvaneet liian suuriksi, ja henkilökunta koetaan ammattitaitoiseksi. Tiedonkulku toimii puolin ja toisin ja vanhemmillä on mahdollisuus osallistua. Koulut ja hoitopaikat ovat lähellä ja perhepäivähoitajia on paljon. Ulkoleikkikoulu on myös hyvä lisä päivähoitopalveluihin. Koulujen luokkakoot ovat kohtuullisen kokoiset ja täällä on hyvät mahdollisuudet jatko-opiskeluun. Ylivieskassa on sekä lapsille että vanhemmille hyvin tukea ja apua saatavilla ongelmatilanteissa, ja jo ennen isomprien ongelmien syntymistä (esim. perhetyö). Ylivieska on kaupunki, jossa on mukavia ihmisiä ja paljon lapsia.

Ylivieskaan toivotaan kuitenkin vielä enemmän liikunta harrastus mahdollisuuksia. Osa kokee harrastukset myös kalliiksi, ja toivoisi ilmaisia harrastuksia, jottei raha olisi este osallistumiselle. Uimahallin aukioloaikoja voisi aikaistaa ja pienille lapsille voisi myös olla enemmän esim. konsertteja. Viikonlopuiksi ja iltapäiviksi toivotaan toimintaa, kerhoja yms. matalan kynnyksen toimintaa.